,

Adroddiad i'r: Cyngor Sir

Dyddiad y Cyfarfod: 23 Mai 2017

Aelod/Swyddog Arweiniol: Gary Williams, Swyddog Monitro

Awdur yr Adroddiad: Lisa Jones, Rheolwr y Gwasanaethau Cyfreithiol/ Dirprwy Swyddog Monitro

Teitl: Penodiadau Aelodau Lleyg i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a'r Pwyllgor Safonau

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Mae'r adroddiad yn trafod parhad penodiad dau Aelod lleyg (annibynnol).

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Mae penodiadau i'r Pwyllgor Safonau a'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn gofyn am gymeradwyaeth y Cyngor Llawn.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Penodi Mr Ian Trigger i'r Pwyllgor Safonau am gyfnod sy'n dod i ben ar ddyddiad yr Etholiadau Llywodraeth Leol nesaf yn 2022.

3.2 Penodi Mr Paul Witham i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol am gyfnod sy'n dod i ben ar ddyddiad yr Etholiadau Llywodraeth Leol nesaf yn 2022.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Penodiad i'r Pwyllgor Safonau

Mae Rheoliadau'r Pwyllgor Safonau 2001, fel y'u diwygiwyd, (y Rheoliadau) yn llywodraethu aelodaeth a thrafodion y Pwyllgor Safonau. Nid oes angen i'r Pwyllgor Safonau fod yn wleidyddol gytbwys. Mae'n rhaid i Bwyllgor Safonau gael rhwng pump a naw aelod gan gynnwys aelodau lleyg annibynnol, Cynghorwyr Sir a chynrychiolaeth o Gynghorau Dinas, Tref a Chymuned. Mae'n rhaid i Gadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor fod yn aelodau lleyg annibynnol o hyd ac mae'n rhaid i'r mwyafrif o'r rhai sy'n bresennol fod yn aelodau lleyg annibynnol er mwyn i'r cyfarfod fod â chworwm.

4.2 Mae saith yn aelod o Bwyllgor Safonau'r Cyngor hwn, sy'n cynnwys y canlynol: dau Gynghorydd Sir; un aelod o Gyngor Cymuned; a phedwar aelod lleyg annibynnol.

4.3 O dan y rheoliadau, ni chaiff aelod lleyg fod ar y Pwyllgor Safonau am fwy na dau gyfnod yn y swydd. Dyma, felly, fyddai cyfnod olaf y penodai arfaethedig, pe bai'n cael ei ailbenodi.

4.4 Recriwtiwyd yr Aelod sydd wedi'i gynnig i gael ei ailbenodi drwy hysbyseb cyhoeddus ac fe'i dewiswyd o blith nifer o ymgeiswyr gan Banel Penodiadau'r Cyngor.

4.5 <u>Penodiad i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol</u>

4.6 Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (y Mesur) yn gofyn bod y Cyngor yn penodi Pwyllgor Archwilio. Mae'n rhaid i aelodaeth y Pwyllgor hwnnw gynnwys o leiaf un aelod lleyg. Ni all y Pwyllgor fod â mwy nag un rhan o dair o'i aelodau'n aelodau lleyg.

4.7 Ar 15 Mai 2012, cytunodd y Cyngor i ddynodi'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn Bwyllgor Archwilio'r Cyngor. Cytunodd y Cyngor hefyd y dylai un aelod o'r Pwyllgor fod yn aelod lleyg.

4.8 Hysbysebodd y Cyngor swydd aelod lleyg yn y wasg leol drwy hysbyseb ar y cyd â phedwar awdurdod arall yng ngogledd Cymru. Derbyniwyd tri chais am swyddi gwag Cyngor Sir Ddinbych.

4.9 Dewiswyd yr aelod lleyg gan aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Mae Pwyllgor Safonau sy'n gwbl weithredol a chynrychioliadol ac sy'n cynnal y safonau uchel a ddisgwylir gan Aelodau yn cynorthwyo i ategu gwaith i weithredu swyddogaethau democrataidd y Cyngor.

5.2 Yn ôl y Mesur, mae penodi aelod lleyg i fod ar y Pwyllgor yn orfodol. Byddai methu â phenodi aelod lleyg yn gwneud trafodion y Pwyllgor yn annilys.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Bydd hawl gyfreithiol gan yr aelod lleyg, o dan adroddiad Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol, i dâl dyddiol ac i hawlio costau teithio.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

Nid oes unrhyw oblygiadau o ran lles o ganlyniad i'r penderfyniad hwn. Cynhaliwyd ymarfer recriwtio cyhoeddus, agored ar gyfer y penodiadau hyn. Nid yw'r penderfyniad yn effeithio ar les.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Nid oes unrhyw ofyn statudol am ymgynghori ar y penodiadau a geisir drwy'r adroddiad hwn. Yn statudol, mae angen hysbysebu'n gyhoeddus ar gyfer aelodau annibynnol ar y Pwyllgorau.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Bychain yw'r costau sy'n gysylltiedig â'r penderfyniad ac fe fyddant yn cael eu talu o adnoddau sy'n bod eisoes.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

O ran y Pwyllgor Safonau, mae'n amod yng Nghyfansoddiad y Cyngor bod angen pedwar aelod lleyg. Y risg o beidio â phenodi aelodau i'r Pwyllgor Safonau yw y gall llai o aelodau gynyddu'r tebygolrwydd na fydd gan y Pwyllgor gworwm.

Yn ôl y Mesur, mae penodi aelod lleyg i fod ar y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn orfodol. Byddai methu â phenodi aelod lleyg yn gwneud trafodion y Pwyllgor yn annilys.

11. Grym i wneud y Penderfyniad

Adrannau 81 ac 82 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 a Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Cymru) 2001, fel y'u diwygiwyd.